

Оцінка ефективності використання сучасних пов'язок при лікуванні трофічних виразок венозної етіології на амбулаторному етапі лікування

С. МАРКЕВИЧ, А. ЛИТВИНЕНКО, Д. СИДОРУК

Мета роботи: оцінити ефективність використання сучасних пов'язок в комплексному лікуванні пацієнтів з трофічними виразками венозної етіології в умовах амбулаторної практики.

Матеріали та методи. В дослідження включені 40 пацієнтів (35 чоловіків) з трофічними виразками венозної етіології, які знаходились на амбулаторному лікуванні в хірургічному відділенні клініки амбулаторної допомоги з 2011 по 2014 рр. Вивчено клінічні прояви, перебіг ранового процесу на фоні різного місцевого лікування, проведено порівняльну характеристику.

Результати. Приведені результати комплексного лікування 40 пацієнтів з трофічними виразками венозної етіології. В лікуванні пацієнтів використаний комплексний підхід. Доведена ефективність використання в комплексному лікуванні сучасних пов'язок.

Висновки. Включення ранових пов'язок в схему комплексного лікування дає змогу покращити результати лікування у хворих з трофічними виразками венозної етіології.

Ключові слова: трофічна виразка, сучасні пов'язки.

Лікування хворих з трофічними виразками нижніх кінцівок венозної етіології – важка медико-соціальна і економічна проблема. В останні роки відмічена тенденція до росту хронічної венозної недостатності (ХВН) у осіб працездатного віку, підвищення числа ускладнених форм і, як наслідок, формування стійкої непрацездатності. Наведені дані свідчать про те, що проблема трофічних виразок ще далека від вирішення і, незважаючи на велику кількість запропонованих методик, лікування таких хворих залишається однією з найактуальніших задач як в судинній, так і в амбулаторній хірургії.

Основними спрямуваннями в лікуванні трофічних виразок венозної етіології є: корекція порушень венозної гемодинаміки шляхом оперативного лікування; флебосклерозуюча терапія; еластична компресія, медикаментозна дія на венозний тонус, мікроциркуляцію та лімфатичний відтік, місцева терапія.

Завдяки розробці та використанню сучасних пов'язок можна значно покращити результати лікування пацієнтів з венозними трофічним вираз-

ками нижніх кінцівок. Це відіграє важливу роль в підготовці до оперативного лікування, а при наявності протипоказань є одним із основних способів лікування. В зв'язку **метою** роботи було вивчення ефективності використання ранових пов'язок у пацієнтів із трофічними виразками нижніх кінцівок венозної етіології.

Матеріали та методи

В дослідження включені 40 пацієнтів (35 чоловіків) з трофічними виразками венозної етіології, які знаходились на амбулаторному лікуванні в хірургічному відділенні Клініки амбулаторної допомоги з 2010 по 2014 рр.

Середній вік пацієнтів складав $(62,6 \pm 12,2)$ років. Тривалість виразкового дефекту коливалась у рамках від 1 міс до 3 років. Площа виразкового дефекту в основній групі варіювала від $(12,7 \pm 4,2)$ см², в контрольній групі – $(11,3 \pm 2,7)$ см².

Залежно від проведеного лікування хворі були розділені на 2 клінічні групи. Першу (контрольну) групу склали 20 пацієнтів, яким проводили стандартне лікування (місцеві волого-підсихаючі марлеві пов'язки на гідрофільній основі і розчини антисептиків (хлоргексидину, декаметоксину), еластична компресія, медикаментозне лікування, яке складалось із флебопротекторів, антиоксидантів, антигістамінів, нестероїдних протизапальних препаратів, інколи антибіотиків). Пов'язки пацієнтам контрольної групи проводилися, в основному, щодня або через добу. Попередньо трофічну виразку санували розчинами антисептиків, потім на виразковий дефект накладали марлеву пов'язку з хлорамфеніколом/метилурацилом.

Другу групу склали 20 пацієнтів, у яких до комплексної схеми лікування були включені спеціальні ранові пов'язки. Вибір проводили серед пов'язок компанії Hartman залежно від клінічної ситуації, площі виразкового дефекту. При наявності на дні виразки фібрину і гнійного виділяемого користувались пов'язкою TENDERWET® 24 або TenderWet® 24 active. Після повного очищення виразки і при наявності достатніх грануляцій використовували гідрогелеві пов'язки HYDROSORB. Пов'язки накладали таким чином, щоб її краї виходили за межі дефекту на 1–2 см. Пов'язки фіксували марлевим бинтом. Гідрогелеві пов'язки HYDROSORB змінювались один раз на 5 діб.

Оцінку клінічної ефективності проводили за вираженістю суб'єктивних критеріїв: больового синдрому, набряків, важкості у кінцівках, дискомфорту. З цією метою пацієнти заповнювали спеціальні анкети, де вказували суб'єктивні відчуття. Оцінку важкості ранового процесу, а також адекватність лікувальних заходів проводили по швидкості загоєння виразкового дефекту, яку визначали за допомогою виміру площі виразкової поверхні шляхом планіметрії.

Оцінку ефективності лікування проводили один раз в 10 діб під час контрольного огляду шляхом візуальної оцінки стану виразки, визначення її площі. Ефективність лікування оцінював як лікар, так і пацієнт. З метою верифікації характеру та об'єму ураження венозного русла пацієнтам, при необхідності, проводили ультразвукову доплерографію.

Результати та їх обговорення

Переважаючими суб'єктивними симптомами були відчуття набрякості та болю. Дані скарги мали практично всі пацієнти. Після проведення курсу консервативного лікування у більшості хворих відмічали позитивну динаміку. При порівнянні середніх показників в обох групах, отриманих на підставі аналізу даних анкет, в контрольній групі відмічали зменшення відчуття набрякості на 40%, а в основній групі на 65% ($p < 0,05$).

Зниження відчуття важкості і дискомфорту в I групі відмічено відповідно на 40 та 35%, в II групі – на 65 та 60%.

Пов'язки добре переносились хворими. Побічних дій при їх використанні не спостерігали. Відмічено зручне використання та безболісна зміна пов'язок. 18 (90%) пацієнтів оцінили результат лікування як добрий, 2 пацієнти (10%) відмітили незначний ефект від запропонованого лікування у зв'язку із незначним зменшенням набряків та важкості у ногах. При оцінці лікуючими лікарями ефект лікування був розцінений як хороший у 95% пацієнтів.

Загоєння трофічних виразок у дослідній групі тривало в середньому ($4,0 \pm 1,0$) міс, тоді як в контрольній цей час складав ($5,0 \pm 1,0$) міс (початкова площа виразкових дефектів та локалізація була приблизно однаковою в обох групах).

Таким чином, проведена оцінка результатів показала, що сучасні ранові пов'язки підвищують ефективність місцевого лікування пацієнтів з трофічними виразками венозної етіології (рис. 1–3). Добра переносимість даних пов'язок дає можливість рекомендувати їх для ширшого застосування в гнійній хірургії та флебології і, відповідно, використання їх у комплексній схемі консервативного лікування венозних трофічних виразок.

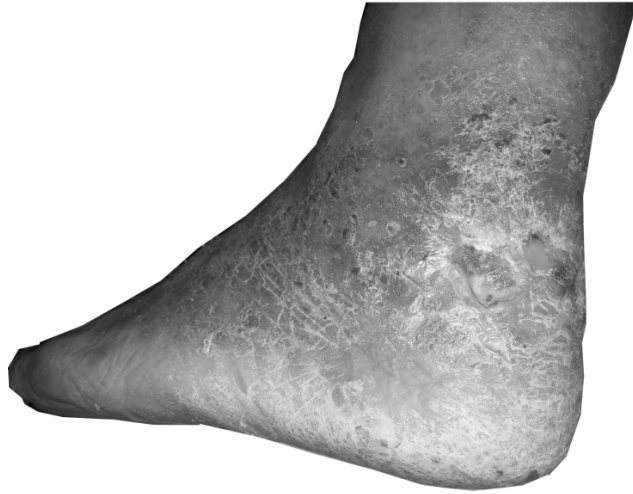

Рис. 1. Вигляд виразки у першу фазу ранового процесу на початку лікування.

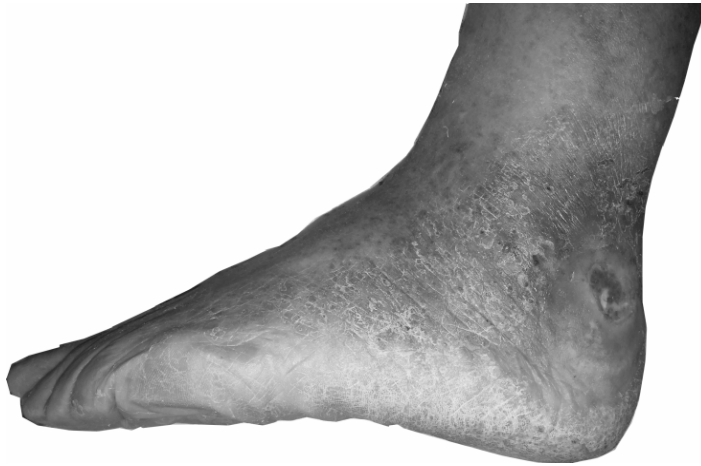

Рис. 2. Вигляд виразки у фазу очищення та грануляції після 3 тижнів лікування.

Рис. 3. Вигляд виразки у фазі епітелізації після 2,5 місяців лікування.

Висновки

1. Використання ранових пов'язок на амбулаторному етапі лікування сприяє швидшому порівняно із стандартним лікуванням регресу клінічних симптомів і закриттю венозних трофічних виразок.

2. У першу фазу ранового процесу з метою бактеріальної елімінації і профілактики вторинної мікробної контамінації трофічної виразки рекомендовано використання пов'язок TENDERWET® 24 або TenderWet® 24 active компанії Hartman. Для захисту грануляцій рекомендовано застосування пов'язок HYDROSORB.

3. Включення ранових пов'язок в схему комплексного лікування дає змогу покращити результати лікування у хворих з трофічними виразками венозної етіології.

Література

1. Захворювання вен / Під ред. Х.С. Фронек (переклад з англ. під ред. І.А. Золотухіна. – ОТАР-Медіа, 2010.

2. Флебология : руководство для врачей / В.С. Савельев В.С. [и др.]. – М. : Медицина, 2001. – 256 с.

3. Старосветская И.С. Варикоз и варикозная болезнь нижних конечностей / И.С. Старосветская, В.Н. Подгайский, И.Н. Гришин. – М. : Медицина, 2005. – 312 с.

4. Хронічні захворювання вен нижніх кінцівок і таза : діагностика, терапія, лікарсько-трудова експертиза, профілактика ускладнень. Клініко-практичні рекомендації / Координатори Усенко О.Ю., Нікульников П.І., Чернуха Л.М. – 2014.

Оценка эффективности использования современных повязок при лечении трофических язв венозной этиологии на амбулаторном этапе лечения

С. МАРКЕВИЧ, А. ЛИТВИНЕНКО, Д. СИДОРУК

Цель работы: *оценить эффективность использования современных повязок в комплексном лечении пациентов с трофическими язвами венозной этиологии в условиях амбулаторной практики.*

Материалы и методы. *В исследование включены 40 пациентов (35 мужчин) с трофическими язвами венозной этиологии, находящихся на амбулаторном лечении в хирургическом отделении клиники амбулаторной помощи с 2011 по 2014 годы. Изучены клинические проявления, течение раневого процесса на фоне различного местного лечения, проведена сравнительная характеристика.*

Результаты. *Приведены результаты комплексного лечения 40 пациентов с трофическими язвами венозной этиологии. В лечении пациентов использован комплексный подход. Доказана эффективность использования в комплексном лечении современных повязок.*

Выводы. Включение раневых повязок в схему комплексного лечения позволяет улучшить результаты лечения у больных с трофическими язвами венозной этиологии.

Ключевые слова: трофическая язва, современные повязки.

Evaluation of the use of modern bandages in the treatment of trophic ulcers of venous etiology at the outpatient care stage

C. MARKEVITCH, A. LITVINENKO, D. SIDORUK

Objective – evaluate the effectiveness of the use of modern dressings in the treatment of patients with trophic ulcers of venous etiology in outpatient practice setting.

Materials and methods. The study included 40 patients (35 men) with trophic ulcers of venous etiology who underwent treatment at the surgical department of outpatient clinic from 2011 to 2014. We studied the clinical signs, course of wound healing on the background of different local treatment, and conducted comparative description.

Results. The results of a comprehensive treatment of 40 patients with trophic ulcers of venous etiology are presented. Integrated approach was used in the treatment of patients. Efficiency of using modern bandages for comprehensive treatment was proved.

Conclusions. Implementation of wound dressings in the scheme of integrated treatment enables to improve treatment outcomes in patients with trophic ulcers of venous etiology.

Keywords: trophic ulcer, modern bandage.

УДК 615.816.2:355.244.2-056.265:355.424.8

Характеристика поранених, транспортованих на штучній вентиляції легень, під час міжгоспітальної аеромедичної евакуації

**В.М. МЕЛЬНИК, О.О. БУГАЙ, О.А. ЗАЧЕПА,
В.М. КОНДРАТЮК**

Резюме. Проаналізовано досвід аеромедичної евакуації 21 пораненого з бойовою травмою на штучній вентиляції легень (ШВЛ). Стан хворих, оцінений за шкалою APACHE II, визначали як важкий, середній бал $22,4 \pm 4,1$. Постраждали були молодого віку – $(24,1 \pm 6,1)$ років. У структурі поранень переважало травматичне ушкодження головного мозку (81%), у третини поранених були поєднанні ураження. Середній термін ШВЛ до транспортування становив $(4,3 \pm 3,1)$ діб, 15 пораним була встановлена трахеостома. Середній рівень PaO_2 був $(66 \pm 20,1)$ мм рт. ст.; pH – $(7,41 \pm 0,04)$; $PaCO_2$ – $(38,5 \pm 9,6)$ мм рт. ст.; рівень гемоглобіну ста-